

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

113. De abnegatione sensuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

dit roboris, si illo utamur, si vires nostras colligamus. Nolle in causa est, non posse prætenditur. Hucusque Philosophus, qui nihil de gratia novit, &c.

De abnegatione sensuum.

PUNCTVM CXIII.

Abnegatio sensuum quid.

Sensus abnegat, qui sensibus indebita negat. Videre in distantia debita coloratum objectum, officium est oculi: at curioso intuitu, quæ non licet desiderare, ea velle videre, indebitum est: sic audire, &c. Abnegatio negat oculo, auribus, &c. quod indebitè, ac deordinatè exigunt.

Thren. 2. Psal. 86.

Animæ ruinam deplorans Propheta sub nomine civitatis Jerusale: *Defixa sunt, inquit, in terra portæ ejus, perdidit, & contrivit vestes ejus.* Portæ illæ quondam dilectæ, *super omnia tabernacula Jacob,* ut eccinit David, justè Deo permittente, non solum ab hostibus in terram dejectæ, sed ita ruinis demersæ, & obruta fuerunt, ut veluti terræ hiatus viderentur absorptæ. Portæ mysticæ civitatis sunt hi sensus. In terram desiguntur, cum omninò terrenas delectationes requirunt. O miseriam! In his sensuum portis olim judicium, jusque dicebat ratio, suumque fixum tribunal habebat: oculus non videbat, nisi quod erat necesse: illicita, vana, curiosa non videbat: auris non audiebat, &c. nunc hæ portæ in terram desixæ, &c. os perdidit, contrivitque vestes debite custodiæ silentii, &c. *Regem ejus (rationem,) & principes ejus (potentias) supple, disperfit.* O miseriam! Chaldaeus addit: *Propterea immolavunt porcum. Quid plura? Non est lex.*

Sensuum portæ neglectæ magnam homini adferunt perniciem.

Martin del Rio ibid.

Quam dolenter Job in persona peccatoris lamentatur, dicens: *Quasi rupio muro, & aperit janua irruerunt super me, & ad meam miseriam devolunt sunt, (hostes scilicet) Murus rumpitur, dum timor Dei, qui est quasi clausura animæ, postponitur. Vel*

Job. 30.

A in muro, virtutum munitio designatur: tunc autem murus rumpitur, cum virtutum munitio dissipatur. Hinc legimus, Esdræ exeuntem per portam vallis considerasse murum Jerusalem dissipatum. Per portam vallis humilitas designatur: per hanc portam exeat necesse est, qui vult ruinas, & defectus suos cognoscere, tantum enim habes cogitationis, quantum humilitatis. Janua aperitur, cum custodia sensuum negligitur: mox hostes irruunt, & ad animæ miseriam devolvuntur, &c.

Nehem. 2.

Humilitas de-regit suos cuius defectus.

B Isboeth à latronibus dormiens in lectulo interfectus est, eò quod mulier purgans triticum obdormierat, quæ portam custodire debebat. Ostiaria triticum purgat, inquit Gregor. dum mentis discretio virtutes à vitis separat, quæ si obdormierit, in mortem proprii Domini insidiatores admittit, qui dum porta sensuum patet, ex omni parte intrant, & Isboeth (virum confusionis) interimunt, &c.

2. Reg. 4.

D. Greg.

C Vbi non est spes (id est, custodia sensuum) diripietur possessio, &c.

Hebr.

Ecc. 36.

Hi sensus sunt illæ portæ fluviorum, de quibus scriptum est: *Portæ fluviorum aperte sunt, & templum ad solum dirutum est.* Per portas fluviorum, sensus hominis significantur, per quos scilicet, quasi per quasdam portas, materia concupiscentiarum, tanquam quidam fluvii transeunt ad animam submergendam. Unde sæpè clamet: *Salvum me fac, Deus, quoniam intraverunt aqua usque ad animam meam, infixus sum in limo profundi.* Templum ad solum dejicitur, quando anima, quæ est templum Spiritus Sancti, ad terrena desideria inclinatur, &c.

Nahum. 1.

Sensus sunt portæ fluviorum.

Quamobrem?

Psal. 68.

E Nec solum templum: sed ipsa civitas, Isa. 5. ut Isaias dicit, hinc ponitur in tumulum, vel in tumultum. Et si civitas duplici muro cincta est, si hostis dejicit antemurale, sperat & murum dejicere. Murus, qui propè cingit, est imaginatio, memoria, intellectus. Antemurale sunt sensus exteriores. Heu, heu! si hostis dejiciat prima mœnia, & alia dejiciet. Plorat hoc idem Jeremias: *Antemurale, & murus pariter dissipatus est, &c.*

Isa. 5.

Sensus sunt

antemurale

civitatis hu-

mana.

Thren. 2.

Hinc

Hinc Job: *Procedebam ad portas civitatis.* A
 Iob. 26. *Sensuum porta*
sapè lustranda. Portæ civitatis sunt sensus nostri. Dux
 vigilans sæpè ad portas procedit, ut vi-
 deat, an clausæ sint, &c. Sic homo vigi-
 lans sæpè sensuum portas videt, &c. Item
 procedit, hoc est, cum quadam gravitate
 incedit ad portas civitatis: sicut enim no-
 biles, dum exeunt, habent ostiarios ante
 se cum baculo, turbam arcentes, ne com-
 primantur; sic anima iusti, quando exit
 ad loquendum, ad audiendum, ad viden-
 dum, timorem habet pro ostiario, qui tur-
 bam importunam cogitationum repellat,
 ne animam comprimant, &c.

Sed felix anima, quæ dicere potest:
 Luc. 11. *Ostium meum clausum est, & pueri mei me-*
cum sunt in cubili. Per occlusionem ostii,
 sensuum custodia, per cubile, secretum
 conscientiæ, per pueros istos, cogitatio-
 nes, & affectiones suæ ad interiora revo-
 catæ designantur. Quid est ergo secum
 pueros in cubili suo habere, nisi cogita-
 tiones & affectiones suas ad interiora re-
 vocare? Hinc Moyses gregem minasse legi-
 tur ad interiora deserti, qui propterea
 cum Deo locutus est. Cum Deo loquitur,
 qui brutales sensus ad desertum adducit,
 ut oculus omnino non videat, quod non
 debet, &c. *Et pueri mei.* &c. Hi sunt par-
 vuli, qui quando clausi non morantur,
 ducuntur in captivitatem ante faciè tribu-
 lantis, ut dicit in Threnis Jeremias, *Par-*
vuli eius ducti sunt in captivitatem ante fa-
ciem tribulantis. Parvuli in captivitatem
 ducuntur, quando cogitationes circa
 vana, affectiones circa carnalia detinen-
 tur, &c.

Exod. 3.

Thren. 1.

Isai. 8.
 Iudith. 8.

Num. 19.
 Psal. 30.

Exod. 12.
 2. Cor. 4.

Similiter Felix, qui potest dicere illud
 Isaiæ: *Ecce ego, & pueri mei.* &c. Ad instar
 Judith, quæ in superiori parte domus cum
 ancillis clausa morabatur.

Vas, quod non habebat operculum,
 immundum erat, ac profanum, &c. *Factus*
sum tanquam usus perditum, dicebat David,
 cum solum aures eius operculum non ha-
 berent.

Abnegandi sunt igitur sensus, ac mor-
 tificandi, claudendæ fores sensuum, &c.
 Unguendæ, ac tingendæ sanguine Agni.
Semper mortificationem Iesu in corpore nostro
circumferentes.

Perfectam sensuum abnegationem in-
 Cant. 8.
 Greg. ibid. *auit illic Sponsus: Fortis est, ut mors, dile-*
ctio. Ubi Gregor. *Benè fortis, ut mors,*
dilectio esse perhibetur: quia dum per
dilectionem à vitiiis mortificamur, quod mors
agit in sensibus corporis, hoc agit dilectio
in cupiditatibus mentis. Mors quippe ex-
teriores corporis sensus ab omni proprio,
& naturali appetitu interficit, sic dile-
ctio, & amor Dei nonnullos quasi insensi-
 Coloss. 3. *biles reddit. De his Apostol. Mortui enim*
estis, & vita nostra abscondita est cum Christo
in Deo.

Sine ulla idololatria fiunt hi perfimiles
 Psal. 113. *simulacris illis, quæ aures habent, & non*
audiunt, nares, & non odorant, oculos, &
non vident, manus & non palpant. Vel
potius vocis illis Crucifixo appensis, &
confixis: Christo confixus sum Crucifixo. Galat. 2.
fige clavus à timore tuo carnes meas. Sic legit
 Psal. 118.

C Ambros.

Lauda Deum tuum, Sion, quoniam confor-
 Psal. 51. *tavit seras, & vedit portas tuarum.* (sen-
 Hebr. *suum.)* Sic Hebr. & Græc. ne scilicet fiat
 hostibus aditus.

Exultas (signè concupiscentiarum) por-
 1. Mach. 4. *tas (sensus), & diruta pastophoria de-*
nudè debemus reficere, ut templum san-
ctificetur, quod ut profanarent, mox por-
tas combusserunt, &c. Quid mirum, si
 D *templum etiam in interiori profanum*
reddiderunt?

Cum Propheta in spiritu duceretur ad
 Ezech. 8. *templum, & introspeisset, vidit huic*
imagines serpentium, & bestiarum, &
idolorum in pariete depictas, inde senio-
res quosdam ante prædictas imagines
cum thuribus thurificantes. O quot si-
mitudines serpentium, ac bestiarum, ac
idolorum in memoria, & imaginatione
 E *depictas geris, quas ferro abnegationis*
abraderere deberes, lacrymisque lavare,
cum potius easdem foveas, atque conser-
ves! O quos idola depicta, quibus thura
adhibes, hæc colens, illas intuens sensus
 oculo, &c.

Maximo sunt abolendæ studio vana-
 rum rerum imagines. Petr. Damian. Cardin.
 de se ipso fatetur epist. ad noviter nu-
 ptam, quod senio confectus, rubore per-
 fusus, vixit semel pulchritudinis imagines
 Petri. Dam.
 Cardin.
 Sensibus hanc
 sta imagines
 quam fixa!
 abolere

abolere non poterit, sed in viva memoria in vicus servaverit: mysteria autem evangelica millies perfecta memoria tenere non poterit. Melius itaque ait, imprimatur imago vanitatis, quam veritatis, &c. Id quod in Moral. dixit Greg. Semel species formæ per oculos illigata, vix magni luctaminis manu solvitur.

Anima, quæ seipsam ignorat, ait Bernardus, foras mittitur, ut pascat hædos, id est, oculos, & aures: quæ nihil habet intus, vagatur foris, studet pascendis sensibus. quæ pabulum intus non habet cordis.

De abnegatione visus.

PUNCTUM CXIV.

Curiosus obtutus radix est adulterii. Chryl. de lapsu David. Gloss. ad illud Job: *Pepigi fœdus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de virgine*; Visum, inquit, sequitur cogitatio, cogitationem delectatio, delectationem consensus, consensus opus, opus consuetudo, consuetudinem necessitas, necessitatem desperatio, desperationem damnatio. Unde merito Thren. 3. dicitur: *Oculus meus depradatus est animam meam.*

Bernardus ad Evam: Quid tuam mortem tam inrentè intueris? Quid illud tam crebrò vagantia lumina jaceis? Quid spectare libet, quod manducare non licet? Oculos, inquis, tendo, non manum: non est interdicitum, ne videam, sed ne comedam. Hoc est culpa non est: culpa tamen indicium est: te enim intentà ad aliud, lateenter interim in cor tuum serpens illabitur, blandè alloquitur, blanditiis rationem mendacis timorem compescit: Nequaquam, inquit, morioris. Auget euram, dum incitat gulam: acuit curiositatem, dum suggerit cupiditatem. Offert tandem prohibitum, & aufert concessum: porrigit pomum, & subripit paradysum: haurit virus peritura, & perituros paritura. *Oculus meus depradatus est animam meam.*

Speranza Scriptura selecta.

A *Pepigi fœdus, &c.* Hieron. Ut cogitationes cordis castè servare posset, fœdus cum oculis pepigit, ne prius incaute aspiceret, quod postmodum invitus amaret.

Oculi à Luciano, prima amoris via, dicti sunt, à Platone amoris principium, à Dionysio amoris duces, à Philostrato sedes amoris. In oculis prima pugna præludia, inquit Clemens Alex.

In Num. iussit Deus apponi in fine vestis quasdam hyacinthinas vittas: *Ut recordarentur mandatorum Dei nec sequerentur cogitationes suas, & oculos per res varias fornicantes.* Septuag. *In quibus fornicamini Sept. post eos.*

Hinc Petrus vocat quorundam oculos *plenos adulterii*; vel juxta alios *plenos adulteræ*, hoc est, in quibus adulteræ forma tota est: oculi enim conjeceant in adulteram, quæ tota in oculis est, & quam veluti oculis bibunt.

Iniecit domina sua oculos suos in Joseph. Ad. Gen. 39. adulteræ est, oculos in aliquem injicere.

Sehon Rex Amorrhæorum obstitit filiis Israel in ingressu terræ. *Sehon.* Hebr. Hebr. *tentatio lacessens*, vel *tentatio oculorum, Amorrhæi, rebelles*: Ex oculis non custoditis tot rebelliones, & impedimenta inieris in terram promissionis, &c.

Diligenti ergo custodia claudendi sunt oculi. *Pepigi fœdus.* Cajet. hoc est, deliberrato, fixo, & immobili proposito, ad instar pangentis fœdus, quod inviolabile debet esse, oculos in mulierem hæud levare de crevi, &c. Chrysof. legit. *Legem posui oculis meis.* Symm. Testamentum, ultimam voluntatem posui oculis meis: q. d. clausos, ut mortuus, tenebo.

Videntes filij Dei filias hominum, quod essent pulchre. Hieron. *quod essent bone, &c.* Quid cum vident filii Diaboli filias Belial? *Spe. Eccl. 9. ciem mulieris aliena multi admirati, reprobi facti sunt* (coram Deo, & hominibus. Sic Hugo Carenfis.)

Erubescite à respectu (activè, & passivè, si respiciatis, & si respiciamini) *mulieris fornicaria.* Idque tum ob periculum, quia non licet intueri, quod non licet intueri, quod non licet concupiscere, ut inquit Gregor. tum quia talis intuitus signum est impudicitia.

Greg. lib. 21.
Mor. 6. 2.
Cant. 1.
D. Bern.
Sensuum passores quinam.

Job. 31.
Gloss.
Oculi liberiores
quantorum
malorum causa.

Thren. 3.
Bern. de grad.
humil. gr. 1.
Oculorum ne
glotius perdidit
Evam.

Hieron. in c. 3.
Thren.

Oculi prima
amoris via.

Num. 15.

2. Petr. 2.
Alij.

Ad. Gen. 39.

Jos. 12.

Job. 31.
Cajet.

Oculorum ob
servantissimus
Joh.

Chryf. hom. 34
Symmac.

Gen. 6.

Eccl. 9.

Eccl. 41.